

Stanovisko Evropského výboru regionů – Hodnocení programu LIFE v polovině období

(2017/C 207/18)

Zpravodaj: Witold STĘPIEŃ (PL/ELS), maršálek Lodžského vojvodství**Odkaz:** dopis místopředsedy Evropské komise ze dne 26. září 2016**POLITICKÁ DOPORUČENÍ****EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ**

1. vítá žádost Evropské komise o vypracování předběžného stanoviska k tomuto tématu a hodlá tímto stanoviskem přispět k hodnocení programu LIFE 2014–2020 v polovině období, které bylo naplánováno v čl. 27 odst. 2 nařízení (EU) č. 1293/2013 („nařízení o programu LIFE“), k prováděcímu aktu, jímž bude přijat druhý víceletý pracovní program pro program LIFE na období 2018–2020 (čl. 24 odst. 4 nařízení o programu LIFE), a k vypracování následujícího programu LIFE v příštím víceletém finančním rámci na období 2020–2027;

2. domnívá se, že ochrana životního prostředí a zachování biologické rozmanitosti nadále zůstává jedním z hlavních cílů Evropské unie. Program LIFE pro životní prostředí posiluje přírodní kapitál Evropy a s ním spojené ekosystémové služby, přispívá k vytváření zelených pracovních míst, místního podnikání a inteligentního a udržitelného růstu podporujícího sociální začlenění, což odpovídá cílům strategie Evropa 2020 a politickým prioritám VR. S ohledem na nové evropské výzvy související s klimatem je zásadní význam připisován zřizování nových nástrojů, jako je podprogram pro oblast klimatu, a to i z toho důvodu, že to připravuje půdu pro místní a regionální agendu v rámci strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu ⁽¹⁾ a pro naplňování cílů EU v oblasti energetiky a klimatu na období 2020–2030 ⁽²⁾ a přispívá to k Pařížské dohodě ⁽³⁾;

3. poukazuje na to, že místní a regionální orgány patří k největším příjemcům programu LIFE a těží z něho přímo – díky realizaci projektů LIFE – i prostřednictvím navazování místních a regionálních partnerství. Atraktivita tohoto programu pro místní a regionální orgány vyplývá z velké rozmanitosti financovaných tematických priorit, z možnosti spolupracovat s řadou subjektů a z mnoha různých modelů financování;

4. opakuje, že je rozhodně pro to, aby program LIFE jakožto nezávislý a přímo řízený program financování, který je zcela zaměřen na životní prostředí a má významné účinky z hlediska vytváření pracovních míst a růstu, pokračoval i po roce 2020 a aby byl výrazně navýšen jeho rozpočet ⁽⁴⁾. Vzhledem k novým výzvám v oblasti životního prostředí a klimatu a k potřebě inovací je nutné zaujmout zvláštní přístup, aby bylo možné překonat nerovnoměrnou integraci environmentálních a klimatických cílů do postupů jednotlivých členských států a nejednotné provádění právních předpisů;

Oddíl 1 – Změny v oblasti způsobilosti výdajů**Souvislost s prioritami EU**

5. domnívá se, že tematické priority programu LIFE uvedené v příloze III nařízení o zřízení tohoto programu ⁽⁵⁾ jsou nadále platné, a proto nepovažuje za nutné, aby byly přezkoumány v polovině období prostřednictvím aktu v přenesené pravomoci, jak se stanoví v čl. 9 odst. 2 nařízení o programu LIFE;

⁽¹⁾ COM(2013) 216 final.

⁽²⁾ COM(2014) 015 final.

⁽³⁾ Viz též COR-2016-01412-00-01-AC-TRA.

⁽⁴⁾ CDR86-2012_FIN_AC.

⁽⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1293/2013 ze dne 11. prosince 2013.

6. je i nadále velice znepokojen tím, že celkový rozpočet vyčleněný na prioritní oblast „příroda a biologická rozmanitost“ programu LIFE v období 2014–2020 činí zhruba 1,155 miliardy EUR, zatímco podle odhadů Komise je třeba investovat ročně 5,8 miliardy EUR⁽⁶⁾ do celé sítě Natura 2000, aby bylo možné zajistit náležitou ochranu přírody v EU v souladu s požadavky článku 8 směrnice o ochraně přírodních stanovišť a směrnice o ochraně ptáků bude to, že na jejich řádné provádění není k dispozici dostatek finančních prostředků, což zdůraznil i VR⁽⁷⁾. VR tudíž vyzývá Komisi, aby v souladu s čl. 9 odst. 4 nařízení o programu LIFE přijala akt v přenesené pravomoci s cílem navýšit finanční prostředky určené na granty na opatření v rámci prioritní oblasti programu LIFE „příroda a biologická rozmanitost“ a zachovat výrazně vyšší rozpočet i po roce 2020 tak, aby se podstatně zvýšil podíl programu LIFE na financování sítě Natura 2000;

7. důrazně doporučuje zachovat a posílit podprogram pro oblast klimatu ve druhém víceletém pracovním programu LIFE a po roce 2020, jelikož připravuje půdu pro místní a regionální opatření v rámci unijní a mezinárodní politické agendy týkající se klimatu. Toho by se dalo dosáhnout výrazným navýšením rozpočtu vyčleněného na opatření v oblasti zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se jí a zohledněním nadcházejícího přezkumu strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu⁽⁸⁾. Kromě toho je třeba vymezit tematické priority a témata projektů v rámci podprogramu pro oblast klimatu a provázet je s granty na akce. Zejména u prioritní oblasti „zmírňování změny klimatu“ by tyto cíle měly zohledňovat politické priority EU a podíl hlavních hospodářských odvětví, například energetiky a dopravy, na vývoji emisí skleníkových plynů;

8. domnívá se, že program LIFE představuje důležitý prvek, který přispívá k vypracovávání nových řešení v oblasti ochrany životního prostředí a klimatu, podpoře ekologických inovací a budování kapacit u takových nových nástrojů, jako jsou zelená infrastruktura⁽⁹⁾ a řešení inspirovaná přírodou⁽¹⁰⁾. VR vybízí Komisi, aby tento přístup zachovala ve stávajícím víceletém programu i po roce 2020;

9. zdůrazňuje, že rozvoj oběhového hospodářství, který je popsán v akčním plánu Komise pro oběhové hospodářství a který VR podpořil⁽¹¹⁾, bude vyžadovat veřejné a soukromé zdroje financování, aby bylo možné dále rozvíjet zdokonalené technologie a procesy, budovat infrastrukturu a posílit spolupráci mezi jednotlivými subjekty hodnotového řetězce. VR se domnívá, že tematické priority v oblasti odpadů a účinného využívání zdrojů této koncepci do značné míry odpovídají, a žádá, aby v tomto směru pokračoval i druhý víceletý pracovní program, přičemž by mělo být výslovně zmíněno oběhové hospodářství a přednostní důraz by měl být kladen na otázky, které je třeba vyřešit v nadcházející strategii pro plasty v rámci oběhového hospodářství, a na stavební odpad v budoucím programu LIFE;

10. vítá, že program LIFE hraje roli při překonávání nerovnoměrného a nedostatečného provádění právních předpisů a při kontrole dodržování právních předpisů v oblasti životního prostředí v jednotlivých členských státech, což je jedna z klíčových priorit VR⁽¹²⁾. Tento přístup by měl být zachován a výrazně posílen v příštím programu prostřednictvím dalšího provádění integrovaných projektů a prioritní oblasti programu LIFE „správa a informace v oblasti životního prostředí“;

11. v této souvislosti vyzdvihuje také přínos programu LIFE pro realizaci cíle zlepšování právní úpravy v EU, pro vytváření udržitelného růstu a pracovních míst a pro provádění unijní politiky v oblasti životního prostředí a změny klimatu, a to stanovením odpovídajících cílů a jejich přizpůsobováním, vylepšením mechanismů pro poskytování zpětných informací a shromažďováním zkušeností z podporovaných projektů. Zdůrazňuje však rovněž to, že nadřazeným cílem programu LIFE musí být i nadále ochrana životního prostředí a biologické rozmanitosti jako taková, jelikož tady jde o biologické dědictví Evropy a lidstva;

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/financing/docs/financing_natura2000.pdf. Pozn.: není zde zahrnuto Chorvatsko.

⁽⁷⁾ COR-2015-02624-00-01-AC-TRA, CDR86-2012_FIN_AC.

⁽⁸⁾ Viz též připravované stanovisko VR ENVE-VI/015.

⁽⁹⁾ COM(2013) 249 final.

⁽¹⁰⁾ *Towards an EU Research and Innovation policy agenda for Nature-Based Solutions & Re-Naturing Cities*, EK 2015.

⁽¹¹⁾ COR-2016-01415-00-01-AC-TRA, COM(2015) 614 final.

⁽¹²⁾ COR-2015-05660-00-00-AC-TRA.

Rozpočet a struktura způsobilosti výdajů

12. je i nadále znepokojen nízkým rozpočtem programu LIFE, který ve víceletém pracovním programu na období 2014–2020 tvoří přibližně pouze 0,3 % celkové výše prostředků na závazky, o nichž je řeč v nařízení (EU) č. 1311/2013. VR opakuje svou výzvu z roku 2012, aby byl výrazně navýšen rozpočet tohoto programu v období po roce 2020 ⁽¹³⁾;

13. konstatuje, že dosažení cílů programu LIFE by mohla bránit suboptimální míra spolufinancování ⁽¹⁴⁾, kvůli čemuž příjemci (zejména partneři z neziskového sektoru) při žádostech o finanční podporu postupují selektivně. VR vyzývá Komisi, aby tuto míru spolufinancování v příštím programu LIFE zvýšila a aby míru spolufinancování v rámci programu LIFE lépe sladila s mírou spolufinancování a s jejím odstupňováním pro méně rozvinuté regiony v rámci jiných přímo či společně řízených unijních programů financování. Specifická míra spolufinancování grantů na opatření v prioritní oblasti „příroda a biologická rozmanitost“ by se dala určit na základě faktoru, který by byl odvozen z rozlohy chráněných oblastí a ekonomické síly daného regionu (například úroveň NUTS 3), aniž by však vznikla nerovnováha v neprospěch rozvinutějších regionů;

14. má výhrady k pravidlu 102 % stanovenému pro veřejné organizace, podle něhož musí být úhrn vlastních příspěvků na rozpočet projektu nejméně o 2 % vyšší než předpokládaný úhrn nákladů na platy zaměstnanců ve státní správě. Toto pravidlo veřejným organizacím (obzvláště vědeckým a výzkumným střediskům a nevládním organizacím) často ztěžuje či znemožňuje účast na projektech – jejich zapojení má přitom nezřídka zásadní význam pro dosažení cílů projektů v rámci programu LIFE;

15. pozastavuje se nad omezeným financováním infrastruktury v rámci programu LIFE, zejména pokud jde o financování velkých infrastrukturních projektů. Vyzývá Komisi, aby při probíhajícím hodnocení věnovala pozornost potenciálnímu nebezpečí, že projekty realizované v rámci programu LIFE budou spíše zaměřeny na budování kapacit, než aby měly nějaký skutečný efekt v oblasti životního prostředí či klimatu;

16. žádá, aby byly v zájmu zjednodušení vykazování DPH více využívány paušální sazby a jednorázové částky, aniž by byla ohrožena způsobilost nákladů na DPH ⁽¹⁵⁾, jak je již stanoveno ve 38. bodě odůvodnění stávajícího nařízení o programu LIFE. VR opakuje svůj názor, že vyloučení DPH ze způsobilých nákladů by odradilo mnoho potenciálních žadatelů od přípravy návrhu. DPH by měla být nadále uznávána za způsobilý náklad, pokud mohou příjemci prokázat, že jim nemůže být vrácena ⁽¹⁶⁾;

17. zdůrazňuje, že je nutné, aby byly i v budoucnu pro financování v rámci programu LIFE způsobilé náklady na nákup pozemků (čl. 20 odst. 3 nařízení o programu LIFE), přičemž musí být zachována i podmínka, že tyto plochy musí být dlouhodobě vyhrazeny pro účely ochrany přírody. Nákup pozemků je často nezbytným předpokladem pro zachování lokalit sítě Natura 2000 a pro zaručení dlouhodobé ochrany přírody;

Zjednodušení řízení

18. zdůrazňuje, že administrativní zátěž spojená s přípravou a předkládáním projektů často regiony odrazuje od podání žádosti o podporu v rámci programu LIFE. Je tomu tak zejména v případě velkých (například integrovaných) projektů, u nichž je k vyplnění a předložení úspěšné žádosti zapotřebí velkého množství času, energie a lidských zdrojů, obzvláště pokud jde o méně zkušené partnery. Z tohoto důvodu je nutné –jak již VR doporučil v jednom z předchozích stanovisek ⁽¹⁷⁾ – zjednodušit postupy podávání žádostí a administrativní postupy a zkrátit dobu čekání na rozhodnutí o financování projektu;

⁽¹³⁾ COM(2015) 614 final, podpořeno ve stanovisku VR COR-2016-01415-00-01-AC-TRA.

⁽¹⁴⁾ Tradiční projekty v prioritní oblasti „příroda a biologická rozmanitost“: spolufinancování ve výši 60 %, avšak 75 % u projektů, které se týkají prioritních stanovišť nebo druhů. Integrované projekty, přípravné projekty a projekty technické pomoci: spolufinancování ve výši 60 %. Projekty budování kapacit: spolufinancování ve výši 100 %. Všechny ostatní projekty, tj. tradiční projekty v rámci podprogramu pro oblast klimatu a tradiční projekty v rámci prioritních oblastí „životní prostředí a účinné využívání zdrojů“ a „správa a informace v oblasti životního prostředí“ a projekty v rámci podprogramu pro životní prostředí: spolufinancování ve výši 60 % v prvním víceletém pracovním programu (2014–2017) a 55 % ve druhém víceletém pracovním programu (2018–2020).

⁽¹⁵⁾ CDR86-2012_FIN_AC, CDR6-2011_FIN_AC.

⁽¹⁶⁾ CDR86-2012_FIN_AC.

⁽¹⁷⁾ CDR112-2010_FIN_AC.

19. vybízí Komisi, aby zvážila, zda by mohly být žádosti týkající se tradičních projektů v rámci programu LIFE předkládány ve dvou fázích, jako tomu bylo až doposud u integrovaných projektů. První fáze by měla zahrnovat stručný obecný popis navrhovaného projektu (konceptní dokument) a v případě jeho pozitivního ohodnocení by pak měl příjemce předložit kompletní žádost. Mimoto Komisi vybízí, aby se zamyslela nad tím, jak by se daly zjednodušit postupy konečného schvalování finančních a technických aspektů projektu a rozložit na celou dobu jeho trvání. Hospodářským subjektům to poskytne větší flexibilitu a omezí se tím riziko, že se budou příliš soustřeďovat na finanční a administrativní aspekty projektu na úkor jeho technického obsahu;

20. vítá důraz, který je v článku 3 nařízení o programu LIFE a v prvním víceletém pracovním programu na období 2014–2017 položen na měření úspěšnosti programu LIFE pomocí nových kvalitativních a kvantitativních environmentálních, sociálních a hospodářských ukazatelů. Vyzývá však k jejich dalšímu zjednodušení, neboť některé ukazatele nelze v průběhu projektů spolehlivě posoudit. Ukazatele by měly být rovněž flexibilnější a přizpůsobené místním a regionálním zvláštnostem a měl by být co nejvíce zredukován čas strávený vykazováním;

Oddíl 2 – Doplnkovost systémů financování a provádění u programů financovaných EU

Doplnkovost s jinými fondy EU

21. uznává, že ve stávajícím víceletém pracovním programu byla posílena doplnkovost a soudržnost programu LIFE s jinými fondy EU, jako jsou fondy politiky soudržnosti (ESF, EFRR, Fond soudržnosti), fond pro rozvoj venkova (EZFRV) či Evropský námořní a rybářský fond (ENRF). Naléhavě žádá, aby byla s ohledem na další rozvoj programu LIFE po roce 2020 ⁽¹⁸⁾ navázána součinnost a strukturovaná spolupráce s ostatními fondy EU;

22. domnívá se, že program LIFE je sice malým, ale pružným programem, který podporuje ambiciózní cíle v oblasti životního prostředí a klimatu, jež nejsou přímo podporovány v jiných programech EU nebo jsou v nich uskutečňovány v jiném ohledu. V rámci tohoto programu jsou podporovány konkrétní projekty na regionální úrovni, díky čemuž je skvělým katalyzátorem pro jiné projekty a pro mobilizaci vnitrostátních a soukromých prostředků ⁽¹⁹⁾. VR vybízí Komisi, aby rozvíjela model rozsáhlé koordinace programu LIFE s jinými programy EU, které přímo či nepřímo souvisejí s ochranou životního prostředí a klimatem;

Využívání programu v jednotlivých členských státech

23. je znepokojen nerovnoměrným využíváním programu LIFE v jednotlivých členských státech EU a regionech. Je nezbytný účinný akční plán, aby byl program LIFE zviditelněn v méně úspěšných zemích a aby se zvýšil zájem o účast na tomto programu ⁽²⁰⁾, a to jak ve druhém víceletém pracovním programu, tak v budoucím programu LIFE. Tento akční plán by mohl být zaveden při každoroční kontrole efektivitativy využívání prostředků v jednotlivých členských státech;

24. vzhledem k výše uvedenému doporučuje znovu se zamyslet nad probíhajícím postupným rušením vnitrostátních přidělů na tradiční projekty programu LIFE. Zrušení vnitrostátních přidělů může ještě více prohloubit geografické rozdíly ve využívání prostředků programu LIFE a omezit možnosti zemí, které mají menší zkušenosti a potýkají se s ekologickými a klimatickými problémy. VR doporučuje, aby bylo zvaženo zavedení systému přidělování prostředků na jeden rok, a nikoli na čtyřleté období, což zvýší flexibilitu, pokud jde o dostupné rozpočtové prostředky a geografické rozložení využívání prostředků, nicméně upozorňuje na to, že projekty, jimž byly přiděleny finanční prostředky, musejí splňovat požadavky na inovativnost a reprodukovatelnost, aby měly evropskou přidanou hodnotu. Jako alternativní možnost navrhuje, aby byl zachován určitý podíl z rozpočtu, který by byl přidělován jednotlivým zemím, a aby byla zbývající část za zcela konkurenčních podmínek zpřístupněna všem členským státům;

25. uznává, že některá vnitrostátní kontaktní místa vyvinula dodatečné úsilí, aby přilákala nové žadatele. Vyzývá členské státy, v nichž je program využíván v malé míře, aby svá vnitrostátní kontaktní místa zapojily do aktivní propagace tohoto programu mezi místními a regionálními orgány;

⁽¹⁸⁾ COM(2013) 840 final.

⁽¹⁹⁾ CDR86-2012_FIN_AC, CDR6-2011_FIN_AC.

⁽²⁰⁾ Viz též GHK et al. (2011), *Combined Impact Assessment and Ex Ante Evaluation of the Review of the LIFE+ Regulation*.

26. vyzývá Komisi, aby i nadále podporovala vzdělávací opatření v těch členských státech, které mají menší zkušenosti a v nichž jsou prostředky využívány v menší míře. Cílem by mělo být posílení kapacity vnitrostátních a regionálních kontaktních míst a aktivní podpora žadatelů, aby se zvýšil počet kvalitních žádostí, a to zejména v zemích, které se potýkají se značnými ekologickými a klimatickými problémy a mají menší zkušenosti s žádostmi o čerpání prostředků z programu LIFE;

Oddíl 3 – Dosažení veřejného konsenzu a posílení regionálních a meziregionálních partnerství

Vztahy mezi zainteresovanými stranami a sociální otázky

27. poukazuje na to, že program LIFE nabízí řadu nástrojů a mechanismů, které podněcují k reprodukování a předávání řešení, a je ideálním prostředkem, jak místním a regionálním orgánům předvést výhody investování do oblasti životního prostředí a klimatu. Stálost vztahů mezi zainteresovanými stranami závisí na jejich zkušenostech, kontaktech na místní úrovni a mezi regiony, ochotě spolupracovat a informovanosti, která se vytváří v dlouhodobém procesu. VR vybízí k tomu, aby se dále investovalo do budování těchto kapacit ⁽²¹⁾ tím, že budou k tomu určené projekty financovány i po roce 2020;

28. je toho názoru, že v rámci ochrany životního prostředí a přírody a boje proti změně klimatu je vždy nutné vytvářet rovnováhu mezi jednotlivými cíli pro zajištění bezpečnosti lidí a jejich života a majetku. Je třeba podniknout kroky a podpořit projekty, které umožní dosáhnout přijatelných kompromisů v této oblasti mezi všemi zainteresovanými stranami, k čemuž mohou projekty programu LIFE přispět. VR vybízí Komisi, aby při posuzování projektových žádostí výslovně zohledňovala, zda má daný projekt potenciál podpořit vypracování nových právních předpisů, v nichž bude sladěna ochrana lidského života, pro který představují nebezpečí určité druhy, s ochranou ohrožených druhů. Navrhuje rovněž, aby jednou z podmínek pro kladné ohodnocení projektů bylo to, že budou v rámci otevřené veřejné diskuse vyslechnuty zainteresované strany na příslušném území a budou prozkoumány jejich návrhy;

Ekologické inovace a uvádění na trh

29. oceňuje význam programu LIFE pro rozvíjení inovativnosti v EU a vyzývá ke zvážení, jak by se dala pomocí vhodného finančního modelu posílit komercializace prototypů a řešení vyvinutých v rámci projektů programu LIFE. Zavedení zrychleného postupu po dokončení realizace projektů programu LIFE by umožnilo účinněji uvádět na trh inovace, jež byly v rámci těchto projektů vyvinuty, což zvýší konkurenceschopnost EU na světových trzích a přispěje ke vzniku nových zelených pracovních míst;

30. upozorňuje na to, že při vyvíjení a komercializaci ekologických inovací hraje zásadní roli zapojení vědeckých a výzkumných středisek a soukromého sektoru. Vybízí Komisi, aby zachovala mechanismy, které tuto spolupráci usnadňují. Mimo jiné vyzývá k tomu, aby bylo přezkoumáno ustanovení, podle něhož smí být prototypy vyvinuté v rámci projektů programu LIFE uvedeny na trh až po dokončení realizace daného projektu. Toto ustanovení snižuje zájem podnikatelů a vědeckých a výzkumných středisek o účast na inovačních projektech;

31. domnívá se, že má-li se zvýšit dopad programu LIFE na transformaci hospodářství EU v dekarbonizovaný oběhový systém výroby a spotřeby, bude ve druhém víceletém pracovním programu a budoucím programu LIFE nejdůležitějším úkolem převést projekty ekologických inovací a demonstrační a pilotní projekty do průmyslového měřítka. Je třeba prozkoumat nové způsoby, jak podpořit šíření a tržní replikaci výsledků inovačních projektů programu LIFE. VR vyzývá Komisi, aby posoudila, zda by bylo v budoucím programu LIFE možné poskytovat dodatečnou podporu úspěšným projektům, například na podporu dalšího rozvoje nejlepších ekologických inovací i pomocí jiných finančních nástrojů;

Dlouhodobá udržitelnost, reprodukovatelnost a přenositelnost výsledků projektů

32. uznává, že projekty programu LIFE do značné míry přinášejí dlouhodobé pozitivní účinky a reprodukovatelné a přenositelné výsledky ⁽²²⁾, spatřuje zde však ještě prostor pro zlepšení. Ve druhém víceletém pracovním programu a po roce 2020 je třeba soustavně dbát na to, aby byly výsledky projektů udržitelné, přenositelné a reprodukovatelné, což má

⁽²¹⁾ CDR86-2012_FIN_AC.

⁽²²⁾ Evropská komise, GR pro životní prostředí (2014): LIFE Focus Long-term impact and sustainability of LIFE Nature; Evropský parlament, GR IPOL (2016).

rozhodující význam pro naplňování cílů programu LIFE, pro efektivní využívání finančních prostředků, pro posílení ekologických inovací a pro podporu udržitelného a odpovědného růstu. VR vyzývá Komisi k určení jasných kritérií výběru pro to, aby bylo možné odhadnout ve fázi žádosti potenciál udržitelnosti, reprodukovatelnosti a přenositelnosti výsledků daného projektu, a ke stanovení ukazatelů, pomocí nichž se bude dát během jeho realizace a po jeho dokončení posuzovat, zda tomu tak skutečně je;

33. zvláštní význam připisuje podpoře projektů, jejichž cílem je statisticky vykazat stavy druhů, které spadají do kategorie chráněných živočichů, a velikost jejich životního prostoru, a projektů, jejichž cílem je zmapovat, jak moc ohrožená jsou přírodní stanoviště, která spadají do kategorie chráněných, důvody tohoto stavu a rizikové faktory;

34. vyjadřuje znepokojení nad tím, že jsou volně žijící živočichové stále častěji vytlačováni ze svého přirozeného prostředí, a proto vyzývá k tomu, aby byla vypracována a integrovaným způsobem prováděna inovační opatření v oblasti řešení krizí, jejichž cílem bude zachovat přirozené prostředí zvířat;

35. doporučuje, aby Komise vypracovala plán týkající se udržitelnosti, reprodukovatelnosti a přenositelnosti výsledků v rámci programu LIFE, aby se ještě více zlepšila účinnost tohoto programu z tohoto hlediska. Tento plán by mohl mimo jiné zahrnovat ⁽²³⁾: další rozvoj „inovační platformy“ – na základě on-line databáze projektů v rámci programu LIFE pro vyhledávání reprodukovatelných ekologických nápadů; účinné a cílené šíření informací o inovacích; vytvoření tematických platforem, sítí a souborů projektů v jednotlivých prioritních oblastech; lepší využívání komunikačních nástrojů, jež jsou k dispozici na internetových stránkách programu LIFE; další rozvoj procesu výběru a šíření výsledků vůbec nejlepších projektů programu LIFE ⁽²⁴⁾;

36. je toho názoru, že pro další posílení dlouhodobé udržitelnosti projektů programu LIFE je třeba zachovat povinnost předkládat u těchto projektů plán na dobu po jejich dokončení. V tomto plánu musí být doloženo, že budou i nadále k dispozici finanční prostředky pro zajištění udržitelnosti výsledků projektu, musí v něm být uveden odpovědný subjekt s personální kontinuitou, a také formální podpora příslušných orgánů a komunikace s místními zainteresovanými stranami;

Druhy zásahů a nové finanční nástroje

37. domnívá se, že druhy financování v rámci programu LIFE, které jsou vymezeny v článku 17 nařízení o tomto programu, jsou účelné a skýtají regionům celou řadu různých možností financování. Vyslovuje se však pro to, aby byly vyhodnoceny výsledky dosažené v období 2014–2017, díky čemuž se bude moci v příštím programu LIFE docílit lepších výsledků;

38. je si vědom toho, že integrované projekty plní důležitou katalytickou funkci pro veřejné orgány, jelikož odstraňují rozdíly v provádění politiky EU v oblasti životního prostředí. Má za to, že zatím nebyly shromážděny dostatečné zkušenosti s tímto druhem financování, a proto doporučuje, aby byl ve druhém víceletém pracovním programu zachován rozpočet na toto financování ve výši, která je uvedena v čl. 17 odst. 5 nařízení o programu LIFE. VR doporučuje zhodnotit koncem roku 2020 výsledky integrovaného projektu a domnívá se, že by tento nástroj mohl být v budoucím programu LIFE ještě důležitější. Platí to zejména pro podporu prioritních akčních rámců prostřednictvím integrovaných projektů za účelem sestavení plánů řízení lokalit sítě Natura 2000;

39. vyzývá k tomu, aby byly v budoucím programu LIFE zachovány „projekty technické pomoci“, aby mohla být s ohledem na složitost, časovou náročnost a zdroje potřebné pro přípravu žádosti poskytována podpora příjemcům, kteří ještě nikdy nerealizovali žádný integrovaný projekt ⁽²⁵⁾;

40. je potěšen zavedením dvou nových finančních nástrojů – nástroje soukromého financování pro energetickou účinnost (PF4EE) a nástroje financování přírodního kapitálu (NCCF) –, které přinášejí novou příležitost, jak přimět soukromé investory k financování projektů týkajících se energetické účinnosti a přírodního kapitálu, a pomáhají zahájit všeobecný přechod k zelenému financování. Je si vědom toho, že zatím nebyl plně využit potenciál těchto dvou nástrojů, a to především z toho důvodu, že jde o nové projekty a v prvních měsících provádění to s sebou nese určitou složitost

⁽²³⁾ Evropský účetní dvůr (2014), zvláštní zpráva (SR 15/2013); Evropská komise, GŘ pro životní prostředí (2014): LIFE Focus *Long term impact and sustainability of LIFE Nature*; Evropský parlament GŘ IPOL (2016), Výbor pro rozpočtovou kontrolu, Pracovní dokument o zvláštní zprávě Evropského účetního dvora (PE535.987), závěrečné hodnocení programu LIFE+.

⁽²⁴⁾ Program LIFE, internetové stránky GŘ pro životní prostředí, komunikační nástroje jsou k dispozici zde: <http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/comtools/index.htm>.

⁽²⁵⁾ CDR86-2012_FIN_AC.

administrativních postupů. VR vyzývá Komisi, aby tyto programy dále sledovala a aby vypracovala metodiku pro posuzování jejich účinnosti. Mimoto Komisi žádá, aby zvážila rozšíření stávajících nástrojů nebo zavedení nového finančního nástroje, na který by byl vyčleněn dostatek prostředků, a to s cílem přimět investory, aby vkládali prostředky i do prioritní oblasti „životní prostředí a účinné využívání zdrojů“. Připojuje se k požadavku Evropského parlamentu, že se u nástroje soukromého financování pro energetickou účinnost musí zajistit, aby měly projekty náležité pozitivní a vědecky prokazatelné účinky na biologickou rozmanitost;

41. je si vědom významné úlohy nástroje soukromého financování pro energetickou účinnost, v jehož rámci je podporováno provádění vnitrostátních priorit v oblasti energetické účinnosti tím, že je příjemcům poskytována jak finanční, tak technická a odborná pomoc. Výbor navrhuje, že v zájmu lepšího využití potenciálu tohoto nástroje by se dalo zvážit, že by se k tomuto mechanismu mohlo přistupovat jako k doplňkovému financování projektů LIFE v oblasti energetické účinnosti. Komise by o možnosti tohoto doplňkového financování měla informovat v každoročních pokynech pro žadatele. Tento model by měl zůstat zachován až do konce druhého víceletého pracovního programu a v případě pozitivního vyhodnocení tohoto nástroje i v období po roce 2020;

42. vítá, že byl v rámci nástroje financování přírodního kapitálu vytyčen náročný a zcela nový úkol spočívající ve financování projektů souvisejících s ekosystémovými službami a v pobízení soukromého sektoru k investicím do této oblasti. Zastává názor, že investování do ekosystémových služeb je budoucností Evropy, a je potěšen tím, že se program LIFE tohoto úkolu ujal. Doporučuje, aby bylo posouzeno a vyhodnoceno fungování nástroje financování přírodního kapitálu na základě dosažených a očekávaných výsledků s cílem zaručit jeho náležité využívání do konce druhého víceletého pracovního programu a v případě jeho pozitivního vyhodnocení i v období po roce 2020;

43. uznává inovační úlohu programu LIFE a domnívá se, že opatření v oblasti životního prostředí a klimatu nemusí vždy vyžadovat vypracování inovačních řešení, nýbrž že často závisí na dalším provádění již zavedených opatření nebo na využívání inovací, jež byly vyvinuty v rámci jiných projektů. VR vyzývá Komisi, aby zvážila možnost zavedení dvojího financování projektů – inovačních projektů a projektů, které zohledňují aktuální potřeby v oblasti životního prostředí a klimatu. Poskytnutí podpory by nebylo podmíněno vytvořením inovací, ale dalším prováděním opatření s využitím inovací a osvědčených postupů z jiných projektů programu LIFE.

V Bruselu dne 9. února 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA
